

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **M. Š.**, zastoupeného Mgr. Jiřím Kokešem, advokátem, sídlem náměstí T. G. Masaryka 153, Příbram, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 5. 2022, č. j. X, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2023, č. j. 58 Ad 6/2022-76,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 17. 1. 2022 zamítla žádost žalobce o invalidní důchod z důvodu nesplnění podmínky získané potřebné doby pojištění v rozhodné době dle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, byť byl uznán invalidním v prvním stupni invalidity. Proti rozhodnutí podal žalobce námitky, které byly rozhodnutím žalované ze dne 24. 5. 2022 zamítnuty a rozhodnutí bylo potvrzeno. Na námitku, podle níž je žalobcův aktuální zdravotní stav důsledkem těžkého pracovního úrazu ze dne 6. 2. 1985, žalovaná reagovala poukazem na posouzení jeho zdravotního stavu a pracovní schopnosti lékařem OSSZ Příbram dne 20. 11. 2021, podle nějž se jedná o dlouhodobý nepříznivý zdravotní stav.

[2] Rozhodnutí o námitkách napadl žalobce žalobou.

[3] Krajský soud měl vzhledem k žalobním námitkám za nesporné, že žalobce nesplňuje podmínky přiznání invalidního důchodu z důvodu podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, a soustředil se na otázku, zda je žalobce invalidní následkem pracovního úrazu, a má tedy nárok na invalidní důchod podle § 38 písm. b) téhož zákona.

[4] Krajský soud provedl důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 1. 12. 2022 a doplňujícím posudkem ze dne 24. 3. 2023, které si za

účelem posouzení žaloby vyžádal. Posudek posudkové komise včetně jeho doplnění vyhodnotil soud jako nejpřesvědčivější z dosud vypracovaných posudků, jeho odůvodnění je dostačující, logické a přesvědčivé. Posudková komise vyšla ze všech dostupných lékařských zpráv dokumentujících žalobcův zdravotní stav jak v době po pracovním úrazu, tak v letech následujících a v současnosti. Soud zohlednil, že žalobce byl na jednání posudkové komise osobně vyšetřen neurologem, a zdůraznil pro věc stěžejní závěr, že nebyla prokázána příčinná souvislost mezi pracovním úrazem z roku 1985 a invaliditou vzniklou 1. 3. 2019; invalidita vznikla v souvislosti s pokračujícími morfologickými degenerativními změnami nosného aparátu. O tom svědčí diskontinuita potíží doložená četnými nálezy a korelující s průběhem předchozích posudkových řízení.

[5] Krajský soud shledal doplněný posudek dostatečným pro posouzení důvodnosti žaloby, nevyhověl proto návrhu žalobce na vyžádání revizního posudku či znaleckého posudku. Znalecký posudek prof. H. byl podle soudu podkladem pro odškodnění následků pracovního úrazu, hodnocení pro odškodnění následků úrazu se však řídí jinou úpravou než procentní postižení míry poklesu pracovní schopnosti při posuzování invalidity.

[6] K žalobcově námitce soud připomněl, že posudek byl vypracován na žádost soudu, nikoli žalované jako strany sporu, a jeho neobjektivnost nelze dovozovat z toho, že posudková komise stejně jako žalovaná spadá pod Ministerstvo práce a sociálních věcí.

[7] Soud sice přisvědčil žalobci, že napadené rozhodnutí a posudek lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Příbram ze dne 20. 11. 2021 věcně nereagovaly na námitky poukazující na možnou příčinnou souvislost mezi pracovním úrazem a invaliditou, neshledal však důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Skutkový stav rozhodný pro posouzení této námitky totiž byl zjištěn v řízení před soudem na základě provedeného dokazování a vyplývá z něj, že žalobce by se svými námitkami v řízení před žalovanou nemohl uspět. Zjištěný skutkový stav doplněný prostřednictvím dokazování před soudem na žalobcovy námitky dává jednoznačnou odpověď.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[8] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost podle § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Stěžovatel spatřoval v odůvodnění rozsudku krajského soudu rozpor. Krajský soud uvedl, že posudková komise se podrobně věnovala stěžejní sporné otázce, tedy příčinné souvislosti mezi vznikem poúrazové invalidity stěžovatele a pracovním úrazem z roku 1985, a zároveň konstatoval, že posudek ze dne 20. 11. 2021 se možnou příčinnou souvislostí mezi pracovním úrazem a invaliditou nezabýval.

[10] Stěžovatel dále nesouhlasil se závěrem soudu, že vertebrogenní algický syndrom na podkladě svalové nerovnováhy u něj byl prvně dokumentován v roce 1984. Taková diagnóza dle stěžovatele neodpovídá lékařským záznamům z roku 1984, kdy byla diagnostikována paravertebrální kontraktura v bederní oblasti a lumbalgie.

[11] Dále stěžovatel nesouhlasil s úvahou soudu, že pro diskontinuitu svědčí mj. skutečnost, že stěžovatel byl opakovaně zaměstnáván na plný pracovní úvazek v pracovním zařazení jako lakýrník, skladník či pracovník v lese, přičemž všechna tato fyzicky namáhavá

pokračování

zaměstnání stěžovatel zvládal. Dle stěžovatele není pravdou, že v letech bezprostředně po pracovním úrazu dne 6. 2. 1985 zvládal uvedené fyzicky namáhavé profese. Stěžovatel shrnul svou pracovní historii po pracovním úrazu a uvedl závěry pracovnělékařských prohlídek. Doplnil, že dne 26. 9. 1991 byl uznán z obecných příčin částečně invalidním. V prosinci 1996 se zúčastnil kontrolního vyšetření a částečný invalidní důchod mu byl kvůli obtížím s krční páteří ponechán, z nejasných důvodů však byl dne 25. 2. 1997 částečný invalidní důchod odebrán.

[12] Stěžovatel nesouhlasil s odůvodněním soudu, že posudek prof. H. byl specifikován za účelem odškodnění v souvislosti s pracovním úrazem, tento znalecký posudek dle stěžovatele objektivně hodnotil zdravotní stav stěžovatele po úrazu.

[13] Stěžovatel namítal, že správní orgán nezohlednil jeho argumentaci, že nárok invalidní důchod je založen na § 38 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Již z tohoto důvodu je dle jeho názoru rozhodnutí žalované nezákonné. Stěžovatel brojil rovněž proti postupu krajského soudu, který zadal zpracování posudku k vypracování posudkové komisi, jež obdobně jako v řízení před správním orgánem nevzala v úvahu námitku stěžovatele. Doplnující otázky soudu nejsou dle stěžovatele dostačující, neboť jednotlivé posudky na sebe navazují. Pokud tedy správní orgán již v prvopočátku nezadal zkoumání příčinné souvislosti, podklady pro zpracování posudku ze dne 1. 12. 2022 nejsou správné.

[14] Stěžovatel brojil též proti závěru krajského soudu, že důvodem neobjektivnosti posudku není skutečnost, že posudková komise stejně jako žalovaná spadá pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. Stěžovatel namítal, že v rámci této organizace již bylo o jeho zdravotním stavu rozhodováno a posudky obsahují nedostatky. Stěžovatel se chtěl domoci zpracování znaleckého posudku nezávislým znalcem.

[15] Stěžovatel uvedl, že posudková komise je povinna se vypořádat se všemi rozhodnými skutečnostmi, především s těmi namítanými. Stěžovatel na jednání posudkové komise nebyl odborně vyšetřen, byl pouze zběžně zhlédnut a závěry takového vyšetření nejsou vypovídající a přínosné pro vyřešení věci. Stěžovatel rovněž namítl, že s protokolem z jednání nebyl srozuměn.

[16] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[17] **Žalovaná** ve svém vyjádření shrnula průběh řízení a argumentaci krajského soudu. Připomněla, že rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu, jakož i o změně výše invalidního důchodu, je závislé na lékařském odborném posouzení, přičemž pro přezkumné soudní řízení je k takovému posouzení povolána podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Kasační stížnost považuje za nedůvodnou.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 s. ř. s.).

[19] Vzhledem ke skutečnosti, že jde o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud tomu tak není, musí být kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto usnesení je kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[20] V případě stěžovatele bylo spolehlivě zjištěno, že se stal invalidním, nezískal však potřebnou dobu pojištění. Svůj nárok na invalidní důchod posléze opíral o § 38 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, podle něž *pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním následkem pracovního úrazu*. Krajský soud na základě odborných posudků nepřisvědčil tomu, že by stěžovatelova invalidita byla následkem pracovního úrazu.

[21] Judikatura Nejvyššího správního soudu konstantně uvádí, že rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé zejména na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádné pochyby, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, že komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a své posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43, nebo rozsudek ze dne 19. 6. 2013, č. j. 3 Ads 70/2012-14). Z posudku musí být tedy zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. Uvedená judikaturní východiska krajský soud správně zohlednil.

[22] Judikatura rovněž konstantně uvádí, že sama skutečnost, že posudková komise je orgánem ministerstva, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů (srov. krajským soudem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003-35, č. 33/2003 Sb. NSS). Ustáleným právním názorem Nejvyššího správního soudu je též závěr, že ve věcech týkajících se posouzení invalidity posudkovými komisemi soud není povinen provádět další důkazy, je-li v posudku posudkové komise ozřejměn a odůvodněn zdravotní stav a jeho hodnocení vzhledem k podmínkám invalidity posuzovaného účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 12. 2008, č. j. 4 Ads 85/2008-95).

pokračování

[23] Stěžovatel v kasační stížnosti v podstatné míře opakuje své žalobní námitky a vyjadřuje nesouhlas s jejich hodnocením krajským soudem. Nejvyšší správní soud však v postupu a závěrech krajského soudu neshledal pochybení, natož zásadní, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[24] Rozsudek krajského soudu není ani vnitřně rozporný, jak namítá stěžovatel. Krajský soud shledal, že posudek ze dne 20. 11. 2021, na němž bylo založeno rozhodnutí správních orgánů, požadavkům úplnosti a přesvědčivosti nevyhovuje, proto provedl důkaz posudkem posudkové komise ze dne 1. 12. 2022 a doplňujícím posudkem ze dne 24. 3. 2023, které si vyžádal. Na základě těchto posudků, které vyhodnotil jako dostatečné, krajský soud reagoval na všechny stěžovatelovy námitky a neshledal je důvodné.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nevznáší sporné právní otázky a nejde ani o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[26] K odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného přezkumu (usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28 ze dne 16. 6. 2021, odkazující na usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33), o náhradě nákladů řízení proto Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, jde však o věc důchodového pojištění, v níž se kritérium úspěchu ve věci neuplatní, mělo-li by být právo na náhradu nákladů řízení přiznáno správnímu orgánu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2024

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu